

Petr KOLAŘÍK, *Četnictvo a kriminální činnost na Jindřichohradecku v letech 1918-1938.*
Bakalářská práce, Historický ústav FF JU, České Budějovice 2018, 59 s., včetně sedmi příloh.

Posudek oponenta bakalářské práce

Student Petr Kolařík se ve své bakalářské práci „*Četnictvo a kriminální činnost na Jindřichohradecku v letech 1918-1938*“ se zaměřil na problematiku vývoje československého četnictva v mikroregionu Jindřichův Hradec a Kunžak v době první předmnichovské Československé republiky. Cílem jeho bakalářské práce bylo představit každodennost tehdejšího četnictva, jeho personální složení a páchanou kriminální činnost v letech 1918-1938. K zvýšení zájmu občanské veřejnosti o problematiku prvorepublikového četnictva hodně přispěl 39 dílný seriál „Četnické humoresky“, který byl postupně vysílán Českou televizí ve třech 13 dílných sériích v letech 1997-2000-2007 a následně opakován.

Autor usiloval o zachycení charakteristiky zkoumaného vývoje československého četnictva v oblasti politického okresu Jindřichův Hradec, který ovšem, vzhledem k jeho územnímu rozsahu, správně zmenšil na mikroregion města Jindřichův Hradec a obce Kunžak a jejich blízkého okolí. Obě jím zkoumané lokality v rámci vymezeného teritoria leží v podobné geografické krajině obklopeny rybníční sítí a lesními komplexy, přičemž jejich vzdálenost dosahuje 16 km. Také časové období bylo správně zvoleno, protože jednoznačně vymezuje období existence první ČSR.

Bakalářská práce je rozdělena, vedle Úvodu a Závěru, do čtyř základních kapitol, které jsou následně ještě rozčleněny na podkapitoly.

V části **Úvod** (s. 7-10) autor provedl pečlivou analýzu archivního materiálu, který je uložen ve fondu „*Četnické stanice v okrese Jindřichův Hradec*“, který se nalézá ve Státním okresním archivu Jindřichův Hradec. Náležitě využil staniční služební knihy, podací protokoly, služební rozkazy a hlášení a v několika případech také pamětní prameny, tzv. památníky. Dále použil Národní archiv v Praze, kde se nalézá obsáhlý fond „*Zemské četnické velitelství v Praze*“. Přihlédl i k práci *Kalendář československého četnictva*, který je k dispozici online na webových stránkách Muzea Police ČR. Následně použil další vydané dobové prameny, jako *Kasární předpisy pro četnictvo a Sbirku četnických předpisů*. Byla využita i základní literatura oboru, jako třídílná publikace *Dějiny policie a četnictva 1997, 1999, 2001*; práce Ondřeje Koláře *Státní pořádkové složky na Chebsku v době první Československé republiky* z roku 2016, od Michala Dlouhého *Století četnické kriminalistiky* z roku 2014. Sledoval i produkci některých kvalifikačních prací. Jak sám uvádí: „*Záměrem je také poznat osobní příběhy jednotlivých četníků, jejich kariéry, vztah ke službě a charakterové vlastnosti. Jelikož je problematika četnictva čistě mužskou záležitostí, předkládaná práce se snaží přispět k dějinám mužů a autorit.*“ (s. 10).

Kapitola 1. **Počátky četnictva** (s. 11-16) zahrnuje podkapitoly: 1.1. Historie, 1.2. Pojmenování četnictva. Věnuje se obecným dějinám četnického bezpečnostního sboru, a to již od starověku a středověku až po samotný vznik četnictva během Velké francouzské revoluce a jeho vývoj za vlády habsbursko-lotrinské monarchie.

Kapitola 2. **Četnictvo za První republiky (1918-1938)** - (s. 17-25) zahrnuje podkapitoly: 2.1. Převzetí četnictva, 2.2. Organizace četnictva, 2.3. Vzdělávání četnictva a přijímání nových uchazečů, 2.4. Vykonávání četnické služby, je správně a přehledně nastíněna

složitá situace procesu převzetí rakouského četnictva do správy nově vzniklého československého státu. Je popsána organizace a postavení četnictva v rámci bezpečnostního aparátu státu, vzájemné vztahy, podřízenost a pravomoci jednotlivých institucí, včetně propracovaného systému školství pro četnictvo a popisu, jak mohla vypadat četnická služba.

Kapitola 3. **Jindřichohradecko** (s. 26-30) má podkapitoly 3.1. Jindřichův Hradec a okolí, 3.2. Kunžak a okolí, které rámcově zachycují nastínění politických, kulturních a společenských dějin obou lokalit.

Kapitola 4. **Četnictvo na Jindřichohradecku** (s. 31-46) je rozdělena do podkapitol: 4.1. Četnická stanice Jindřichův Hradec, 4.2. Četnická stanice Kunžak, 4.3. Srovnání četnických stanic v Jindřichově Hradci a Kunžaku, je nejdůležitější a nejpřínosnější částí celé bakalářské práce. Zabývá se fungováním zdejšího četnictva, personálním složením obou stanic, doplněno krátkými medailonky staničních velitelů, obsahuje pochůzkové obvody a analýzu kriminální činnosti ve zkoumaném teritoriu.

Závěr (s. 47-48) je stručnou a výstižnou rekapitulací a komparací dosažených výsledků celého badatelského výzkumu. Autor zcela jasně ukazuje, že: „*Zmapovat působení četnictva v Jindřichově Hradci v úplné šíři a hloubce nebylo možné, a to kvůli chybějícím pramenům. Staniční knihy z let 1918-1932, ze kterých by se dalo získat mnoho důležitých faktů, se bohužel nepodařilo dohledat. Stejně tak mrzí absence památníku četnické stanice Jindřichův Hradec. Naproti tomu pramenná základna pro studium četnického sboru v Kunžaku je bohatší.*“ (s. 47).

Práce je dobře rozčleněna a rekapituluje vývoj četnictva ve zkoumaném teritoriu. Autor správně upozorňuje na faktory, které negativně ovlivnily a limitovaly proces sepisování bakalářské práce. Důležité bylo, a také to ovlivnilo celou práci, že autor již nemohl využít výpovědi pamětnic a pamětníků z řad obyvatelstva regionu. Právě zpracování, časově sice velmi náročného a dlouhodobého výzkum pamětnic a pamětníků formou Oral history, by celou práci jednoznačně obohatilo. Struktura práce, včetně metodické a metodologické stránky práce, a také nezbytný vědecký aparát bakalářské práce je na celkem požadované úrovni a kvalitě. To samé platí i pro úroveň jazykového a stylistického zpracování.

Můj dotaz na autora je následující: *Jak si představujete, v případě, že budete ve své badatelské práci ohledně Vašeho tématu četnictva pokračovat, svou další činnost a kterému období, resp. kterým oblastem Vašeho výzkumu se budete chtít i nadále komparativně věnovat?* Bakalářskou práci pana Petra Kolaříka proto s velkým potěšením doporučuji k obhajobě a hodnotím ji jednoznačně stupněm **v ý b o r n ě**.

V Českých Budějovicích 21. srpna 2018

PhDr. et PaedDr. Jiří Dvořák, Ph.D.